

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 476/2019-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. novembra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Tomášom Sisákom, Hroncova 1, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na starostlivosť o deti a ich výchovu podľa čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 31 P 117/2014 z 23. augusta 2017 a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13 CoP 16/2018 z 24. apríla 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažnostná argumentácia sťažovateľa

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. mája 2019 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na starostlivosť o deti a ich výchovu podľa čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 31 P 117/2014 z 23. augusta 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok okresného súdu“) a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 13 CoP 16/2018 z 24. apríla 2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

2. Ústavná sťažnosť sťažovateľa je vedená pod sp. zn. Rvp 896/2019 a v súlade s čl. X bodom 5 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 (ďalej len „rozvrh práce“) bola náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená 17. októbra 2019 sudcovi spravodajcovi Rastislavovi Kaššákovi.

Podľa čl. II bodu 5 rozvrhu práce na konanie vo veciach patriacich do pôsobnosti senátov ústavného súdu je v jednotlivých prípadoch príslušný ten senát ústavného súdu, ktorého členom je sudca spravodajca, ktorému bola vec pridelená. V súlade s čl. II bodu 3 písm. a) rozvrhu práce pri predkladaní pridelených vecí do senátu sudcom spravodajcom Rastislavom Kaššákom pracuje prvý senát ústavného súdu v zložení Jana Baricová, predsedníčka senátu, Rastislav Kaššák a Miloš Maďar. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa preto predbežne prerokoval senát v zložení uvedenom v záhlaví tohto rozhodnutia.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 32 P 135/2012 zo 14. februára 2013 bol upravený styk sťažovateľa ako otca s maloletými dcérami [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „maloleté“) tak, že sťažovateľ bol oprávnený sa s maloletými stretávať každý párnny víkend a každú nepárnu stredu. Ďalším rozsudkom okresného súdu sp. zn. 31 P 117/2014 z 24. júna 2015 bolo na základe návrhu matky povolené vystaňovanie maloletých na územie Talianskej republiky a v časti úpravy styku sťažovateľa ako otca s maloletými bol návrh zamietnutý. Krajský súd rozsudkom č. k. 13 CoP 59/2015-252 z 13. októbra 2015 označený rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým povolil vystaňovanie maloletých na územie Talianskej republiky, potvrdil a vo výroku o zamietnutí návrhu na úpravu styku sťažovateľa ako otca s maloletými zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresný súd následne po vrátení veci vydal napadnutý rozsudok okresného súdu, ktorým upravil styk sťažovateľa ako otca s maloletými počas prázdnin s tým, že náklady maloletých spojené s cestovaním do miesta bydliska sťažovateľa na Slovensku a späť sú povinní hradiť rodičia rovným dielom. Okresný súd súčasne návrh sťažovateľa na zmenu výchovného prostredia k maloletým vylúčil na samostatné konanie. Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd vydal napadnutý rozsudok krajského súdu, ktorým potvrdil napadnutý rozsudok okresného súdu. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) následne uznesením sp. zn. 2 Cdo 225/2018 z 28. februára 2019 dovolanie sťažovateľa proti napadnutému rozsudku krajského súdu odmietol.

4. Sťažovateľ ďalej uviedol, že podanou ústavnou sťažnosťou namieta porušenie v záhlaví označených základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru, pričom dodal, že porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru namieta z dôvodu, že podľa jeho názoru krajský súd v napadnutom rozsudku krajského súdu nenapravil pochybenie okresného súdu vo veci úpravy nedostatočne určeného styku, a tiež preto, že pri posudzovaní dôvodov na jeho úpravu nevychádzal zo starostlivo zisteného skutkového stavu a neprihliadal na najlepší záujem dieťaťa. Podľa sťažovateľa mal krajský súd prihliadať na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom jednotlivých účastníkov konania.

5. V ďalšej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľ uviedol: *„Okresný súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. 31P/117/2014 zo dňa 24.06.2015 povolil vycestovanie maloletých detí bez určenia ďalších zákonom predpokladaných skutočností, predovšetkým bez určenia môjho styku ako otca s deťmi a bez náležitého odôvodnenia...“* Dodal, že následne okresný súd po vrátení veci krajským súdom napadnutým rozsudkom okresného súdu upravil jeho styk ako otca s maloletými veľmi obmedzene, k čomu uviedol: *„... som oprávnený stretávať sa s deťmi len na čas počas letných prázdnin a v nepárnom roku nachvíľu počas veľkonočných prázdnin a v párny rok nachvíľu počas zimných sviatkov a zároveň uhrádzať polovicu nákladov na ich cestovanie bez dostatočného odôvodnenia. Počas ich pobytu na území Slovenska nie som jediným dôvodom, resp. osobou, pre ktorú deti cestovali na Slovensko a nespôsobil som ich vycestovanie ani zmenu ich obvyklého pobytu mimo územia SR.“* Sťažovateľ napokon uviedol, že uvedené ním namietané skutočnosti nebrali do úvahy okresný súd v napadnutom rozsudku okresného súdu, ako ani krajský súd v napadnutom rozsudku krajského súdu, ktorým napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil.

6. Zároveň sťažovateľ uviedol, že krajský súd v napadnutom rozsudku krajského súdu nesprávne vyhodnotil neúplné skutkové zistenia, keď uviedol, že sťažovateľ ako otec nepodal návrh na výkon súdneho rozhodnutia, ktorým bol pôvodne určený jeho styk s maloletými a len formálne trvá na pôvodnej úprave. To sa podľa sťažovateľa nezakladá na pravde, pretože návrh na výkon rozhodnutia podal celkovo dvadsaťosemkrát. K tejto skutočnosti na záver dodal: *„... pričom súd vyhlásil súhrnne (po 2 rokoch) o všetkých návrhoch, že súdny výkon rozhodnutia je neprípustný a výkon rozhodnutia zastavil uznesením č.k.: 31Em/3/2013 z dôvodu, že maloleté deti žijú mimo územia SR, a teda že rozhodnutia, ktorých výkon žiadam sú nevykonateľné. Nevykonateľnosť pôvodného rozhodnutia o úprave styku som však svojim konaním nespôsobil a sústavne som na túto skutočnosť upozorňoval konajúce súdy.“*

7. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„1. Sťažnosti sa vyhovuje.

2. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy, právo sťažovateľa na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd ako aj základné právo na starostlivosť o deti a ich výchovu vrátane práva detí na rodičovskú výchovu a starostlivosť zaručené v čl. 41 ods. 4 ústavy bolo rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica 31P/117/2014 zo dňa 23.08.2017 ako aj Rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 13 CoP 16/2018 zo dňa 24.04.2018 porušené.

3. Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 13 CoP 16/2018 zo dňa 24.04.2018 a Rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica 31P/117/2014 zo dňa 23.08.2017 sa zrušuje a vec sa Okresnému súdu Banská Bystrica vracia na ďalšie konanie.

4. Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadostučinenie vo výške 1.000 Eur, ktoré mu je spoločne a nerozdielne povinný zaplatiť Okresný súd Banská Bystrica a Krajský súd Banská Bystrica v lehote dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

5. Okresný súd Banská Bystrica a Krajský súd Banská Bystrica sú povinní uhradiť sťažovateľovi spoločne a nerozdielne trovy konania na účet právneho zástupcu sťažovateľa do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Právomoc ústavného súdu

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. V zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

12. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Podľa čl. 41 ods. 4 ústavy starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona.

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

15. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený...

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

16. Podstata ústavnej sťažnosti sťažovateľa spočíva v namietanom porušení základného práva na starostlivosť o deti a ich výchovu podľa čl. 41 ods. 4 ústavy a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu a napadnutým rozsudkom krajského súdu.

17. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (III. ÚS 66/2018).

III.1 K námietke porušenia základného práva na starostlivosť o deti a ich výchovu podľa čl. 41 ods. 4 ústavy a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu

18. Systém ochrany základných práv a slobôd zaručených ústavou a ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich zo záväznej medzinárodnej zmluvy je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám, resp. ľudským právam a základným slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 127 ods. 1 a čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a základných slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Všeobecné súdy sú tak ústavou povolané chrániť nielen

zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (III. ÚS 364/2018).

19. Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o ústavnej sťažnosti preskúmané (m. m. III. ÚS 744/2016).

20. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

21. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ využil svoje právo podať proti napadnutému rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd vo vzťahu k napadnutému rozsudku okresného súdu konštatuje existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu ústavnej sťažnosti, ktorou je nedostatok právomoci ústavného súdu.

22. S poukazom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému rozsudku okresného súdu v súlade s § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2 K námietke porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

23. Pred posúdením zásadných námietok sťažovateľa, ktorými odôvodňuje porušenie ním označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, ústavný súd dáva do pozornosti, že podľa § 124 poslednej vety zákona o ústavnom súde ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota

na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku. Zachovanie tejto lehoty vyplýva aj z ustálenej judikatúry ústavného súdu vychádzajúcej z rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54, keď v prípadoch, ak sťažovateľ uplatní mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie) spôsobilý zabezpečiť ochranu jeho práv, avšak najvyšší súd ho následne odmietne ako neprípustný, je zákonná lehota na podanie ústavnej sťažnosti v zásade zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu (napr. IV. ÚS 195/2010, III. ÚS 227/2010, I. ÚS 276/2010), t. j. vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu.

24. O zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 421/2019).

25. Ústavný súd zdôrazňuje, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní

pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, ktorých prioritnou úlohou je chrániť zákonnosť, mohol by nahradiť napadnuté právne názory všeobecného súdu iba v prípade, ak by bolo napadnuté rozhodnutie všeobecného súdu svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné. Skutkové a právne závery všeobecného súdu teda môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

26. Prvoradou úlohou ústavného súdu je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („iura novit curia“). Navyše ústavný súd uvádza, že právo na súdnu ochranu neznamena nárok na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Inak možno povedať, že neúspech v súdnom konaní nie je možné bez ďalšieho považovať za porušenie základného práva. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony a pokiaľ nie je tento výklad arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (m. m. II. ÚS 357/06).

27. Ústavný súd preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, pričom nezistil takú skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup krajského súdu nemajúci oporu v zákone, a to vo väzbe na rozhodné okolnosti veci. Krajský súd sa v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu (na s. 7 až 10, konkrétne v bodoch 29 až 38) podľa posúdenia ústavného súdu ústavne akceptovateľným, relevantným a pomerne obsírnym spôsobom venoval vyargumentovaniu, z akého dôvodu potvrdil odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu. Po oboznámení sa s obsahom odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd dospel k záveru, že sťažostná argumentácia sťažovateľa nie je spôsobilá spochybníť ústavnú udržateľnosť týchto záverov. Zároveň nezistil, že by krajským súdom aplikovaný postup pri hodnotení skutkového stavu

veci a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do napadnutého rozsudku krajského súdu v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy.

28. Ústavný súd všeobecne k rodinnoprávnej problematike konštatuje, že v súčasnosti existuje široká zhoda – a to aj v medzinárodnom práve – na podpore myšlienky, že pri rozhodovaní príslušných orgánov verejnej moci týkajúcom sa detí musí byť ich najlepší záujem prvoradým hľadiskom rozhodovania. Uvedené potvrdzuje v priestore Európskej únie napr. aj Charta základných práv Európskej únie, v ktorej podľa čl. 24 ods. 2 *„pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa“* (I. ÚS 421/2019).

29. Poukazujúc na podrobné a presvedčivé odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu, ústavný súd nepovažuje jeho závery za nedostatočne odôvodnené, svojvoľné či arbitrárne. Ústavný súd zároveň konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu dostatočne objasňuje skutkový a právny základ rozhodnutia, pričom spôsob jeho odôvodnenia nie je v rozpore so zárukami vyplývajúcimi zo základného práva na spravodlivé súdne konanie a nemožno mu vyčítať arbitrárnosť. Podľa názoru ústavného súdu sa krajský súd ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal so všetkými skutočnosťami rozhodnými pre posúdenie veci, keď potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie o zmene úpravy práv a povinností k maloletým (o zmene úpravy styku), ku ktorej došlo z dôvodu podstatnej zmeny pomerov a to tým, že maloleté sa spolu s matkou vysťahovali do Talianskej republiky. Krajský súd, zohľadňujúc konkrétne okolnosti prípadu, ako aj najlepší záujem maloletých a tiež prihliadajúc na spravodlivú rovnováhu medzi záujmom maloletých a rodičmi, podrobne odôvodnil, prečo považoval za najvhodnejšie určiť realizáciu styku vždy počas prázdnin a prečo nebolo možné upraviť styk s maloletými v zmysle pôvodného rozhodnutia o úprave styku tak, ako to požadoval sťažovateľ. Ústavný súd preto nepovažuje postup krajského súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru za arbitrárny či ústavne nekonformný. Na tomto závere nič nemení ani nesprávne skutkové zistenie krajského súdu uvedené v odôvodnení o nepodaní návrhu

sťažovateľom na výkon pôvodného rozhodnutia o úprave styku. V kontexte už uvedeného totiž ústavný súd nepovažoval toto pochybenie za tak významné, že by to malo za následok arbitrárnosť záverov napadnutého rozsudku krajského súdu.

30. Ústavný súd s prihliadnutím na sťažnostnú argumentáciu zároveň konštatuje, že námietky sťažovateľa apriori smerujú proti rozhodnutiu okresného súdu, ktorým bolo povolené vystaňovanie maloletých na územie Talianskej republiky, teda proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 31 P 117/2014 z 24. júna 2015. Vzhľadom na sťažovateľom vymedzený predmet konania v petite ústavnej sťažnosti, ktorým je ústavný súd podľa § 45 zákona o ústavnom súde viazaný, predmetným rozhodnutím sa ústavný súd z hľadiska posúdenia jeho ústavnej konformity nezaoberal.

31. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že ústavnou sťažnosťou napadnutý rozsudok krajského súdu je ústavne udržateľný, nevykazuje znaky svojvôle či arbitrárnosti, a preto v príčinnej súvislosti s ním nemohlo dôjsť k namietanému porušeniu sťažovateľom označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru, v nadväznosti na čo ústavný súd v tejto časti ústavnú sťažnosť sťažovateľa po jej predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

III.3 K námietke porušenia základného práva na starostlivosť o deti a ich výchovu podľa čl. 41 ods. 4 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu

32. V prípade základného práva na starostlivosť o deti a ich výchovu podľa čl. 41 ods. 4 ústavy ide o právo hmotnej povahy, ktorého subjektom ochrany sú deti, ktorým je priznané právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť a zároveň právo, ktoré upravuje postavenie rodičov, ktorým sa priznáva právo starať sa o deti a právo deti vychovávať. Sťažovateľ vyvodzuje porušenie svojho „rodičovského práva“ z rovnakých dôvodov, ktoré uviedol pri námietke porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

33. V súvislosti s namietaným porušením základného práva na starostlivosť o deti a ich výchovu podľa čl. 41 ods. 4 ústavy z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že k jeho porušeniu by mohlo dôjsť len v príčinnej súvislosti s porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nedošlo k porušeniu uvedeného základného práva sťažovateľa podľa ústavy a práva podľa dohovoru, v nadväznosti na to nemohlo dôjsť ani k porušeniu označeného základného práva hmotného charakteru. Ústavný súd s ohľadom na uvedené ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú v zmysle § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

34. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. novembra 2019

Jana Baricová
predsedníčka senátu